

№ 11/10-999

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minprirody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Голові Верховної Ради України
Разумкову Д.О.

Про надання інформації

Шановний Дмитре Олександровичу!

На Ваш лист від 06.12.2019 № 11/10-999 Міністерство енергетики та захисту довкілля України в межах визначених повноважень розглянуло депутатський запит групи народних депутатів України (Дирдіна М.Є. та інших) від 03.12.2019 № 9-333-19/99 щодо нарахування коефіцієнту приведення об'єму природного газу до стандартних умов та надало відповідь народному депутату України (копія додається).

Додаток: на 3 арк.

З повагою

Перший заступник Міністра

Віталій ШУБІН

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minpryrody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Народному депутату України
Дирдіну М.Є.

Про нарахування коефіцієнту приведення об'єму
природного газу до стандартних умов

Шановний Максиме Євгеновичу!

Міністерство енергетики та захисту довкілля України розглянуло Ваш депутатський запит від 03.12.2019 № 9-333-19/99, надісланий листом Голови Верховної Ради України Д. Разумкова від 06.12.2019 № 11/10-999, щодо нарахування коефіцієнту приведення об'єму природного газу до стандартних умов та в межах компетенції повідомляє.

Щодо першого питання

За наявною у Мінекоенерго інформацією, деякі оператори газорозподільних мереж у платіжних документах починаючи з кінця 2018 року здійснюють донарахування побутовим споживачам додаткових обсягів при застосуванні коригуючого коефіцієнту у відповідності до Методики приведення об'єму природного газу до стандартних умов за показами побутових лічильників у разі відсутності приладів для вимірювання температури та тиску газу, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики від 26.02.2004 № 116, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 19.03.2004 № 346/8945 (далі – Методика № 116).

Зазначаємо, що Методика № 116 використовується для проведення розрахунків по вузлах обліку, які не обладнані корекцією тиску та температури.

Відповідно до пункту 2 Методики № 116, її дія поширюється на суб'єкти господарювання, які у господарсько-виробничій діяльності для вимірювання об'єму спожитого газу використовують лічильники, крім випадків використання газу за показами лічильників громадянами-підприємцями для власних потреб.

Отже, дія Методики № 116 не поширюється на побутових споживачів, які використовують газ для власних потреб.

Щодо другого питання

Згідно статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон) природний газ, нафтовий (попутний) газ, газ (метан) вугільних родовищ та газ сланцевих товщ, газ колекторів щільних порід, газ центрально-басейнового типу - суміш вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, що перебуває у газоподібному стані за стандартних умов

(тиск - 760 міліметрів ртутного стовпа і температура - 20 градусів за Цельсієм) і є товарною продукцією.

Отже, поняття «стандартні умови» - це температура повітря 20 градусів за Цельсієм та абсолютний тиск 760 мм ртутного стовпчика.

Пунктом 1 глави 4 розділу IX Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс), встановлено, що визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача здійснюється на межі балансової належності між Оператором ГРМ і побутовим споживачем на підставі даних лічильника природного газу з урахуванням вимог цього Кодексу та договору.

Для визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу приймаються дані лічильника газу Оператора ГРМ. У разі відсутності лічильника газу в Оператора ГРМ приймаються дані лічильника газу побутового споживача.

Окремо слід зазначити, що об'єм фактичних витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу Оператора ГРМ розраховується як різниця між об'ємом надходження природного газу до ГРМ у відповідний період і об'ємом природного газу, який розподілений між споживачами.

При цьому витрати на закупівлю природного газу для покриття виробничо-технологічних витрат включаються до тарифу на розподіл природного газу.

Розміри нормативних витрат і виробничо-технологічних витрат природного газу газорозподільних підприємств (операторів газорозподільних систем) останній раз були затверджені на 2016 рік наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 25.12.2015 № 847 та з того часу не переглядались.

Відповідно до пункту 2 глави 6 розділу III Кодексу очікувані річні об'єми (обсяги) витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу в ГРМ на 2017 рік визначалися НКРЕКП на рівні передбачених об'ємів (обсягів) витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу в ГРМ у тарифі на послуги з розподілу природного газу на 2016 рік відповідного Оператора ГРМ.

Очікувані річні об'єми (обсяги) витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу в ГРМ на наступні роки (після 2017 року) визначаються НКРЕКП на рівні передбачених об'ємів (обсягів) витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу в ГРМ у тарифі на послуги з розподілу природного газу поточного року, зменшених на показник ефективності, який встановлюється НКРЕКП щороку до 31 грудня і не може перевищувати 5 %.

Положеннями розділу 1 Методики визначення питомих витрат природного газу при його вимірюваннях побутовими лічильниками в разі неприведення об'єму газу до стандартних умов, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 21.10.2003 № 595, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25.12.2003 за № 1224/8545 (далі – Методика № 595), визначено, що питомі втрати газу визначаються підприємствами з газопостачання та газифікації розрахунковим шляхом самостійно згідно з даною Методикою і включаються до собівартості транспортування газу цих підприємств.

Таким чином, покриття об'єктивної різниці у вимірах природного газу здійснюється за рахунок тарифу. Витрати, пов'язані з використанням природного газу на виробничо-технологічні витрати, нормативні та питомі втрати, є однією зі складових тарифу на розподіл природного газу.

З огляду на зазначене, позиція окремих газорозподільних підприємств щодо виставлення побутовим споживачам додаткових нарахувань, пов'язаних із неприведенням об'єму природного газу до стандартних умов є неправомірною, оскільки такі витрати вже включені до складу тарифів Операторів ГРМ та сплачуються побутовими споживачами.

Щодо третього питання

На сьогодні в Україні визначення об'єму природного газу, зведеного до стандартних умов, здійснюється згідно зі стандартом ГОСТ 2939-63 «Газы. Условия для определения объема», чинність якого подовжено до 01.01.2022 (Наказ ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (далі - ДП «УкрНДНЦ») від 13.07.2017 № 177 «Про перенесення терміну скасування чинності в Україні міждержавних нормативних документів та скасування національних нормативних документів» термін скасування чинності перенесено з 01.01.2018 на 01.01.2019, Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 24.04.2019 № 112 «Про відновлення дії міждержавного стандарту» дію відновлено з 26.04.2019 до 01.01.2022). Стандартом встановлено умови визначення об'єму газу: температура 20 °C та абсолютний тиск 760 мм ртутного стовпчика (101,325 кПа).

Крім того, в Україні є чинним стандарт ДСТУ ISO 13443:2015 «Природний газ. Стандартні умови (ISO 13443:1996, IDT)», яким передбачено температуру визначення об'єму газу 15 °C, але він допускає температури визначення об'єму газу 0 °C та 20 °C за абсолютного тиску 760 мм ртутного стовпчика (101,325 кПа).

Таким чином, для визначення об'єму використовуються наступні умови визначення об'єму газу: температура 20 °C та абсолютний тиск 760 мм ртутного стовпчика (101,325 кПа).

Для приведення до стандартних умов необхідно визначати коефіцієнт стисливості природного газу. Для цього можуть бути застосовані 6 методів розрахунку згідно з чинними в Україні стандартами.

ГОСТ 30319.2-96* «Газ природный. Методы расчета физических свойств. Определение коэффициента сжимаемости», який є чинним в Україні і який передбачає 4 методи розрахунку коефіцієнту стисливості: Модифицированный метод NX19 мод., Модифицированное уравнение состояния GERG-91 мод., Уравнение состояния AGA8-92DC, Уравнение состояния ВНИИ СМВ. При цьому використовуються формули ГОСТ 30319.1-96*.

Крім того, в Україні є чинні стандарти:

ДСТУ ISO 12213-1:2009 Природний газ. Обчислення фактора стисливості. Частина 1. Настанови (ISO 12213-1:2006, IDT);

ДСТУ ISO 12213-2:2009 Природний газ. Обчислення фактора стисливості. Частина 2. Обчислення на основі молярного складу (ISO 12213-2:2006, IDT) на основі методу AGA8-92DC;

ДСТУ ISO 12213-3:2009 Природний газ. Обчислення фактора стисливості. Частина 3. Обчислення на основі фізичних властивостей (ISO 12213-3:2006, IDT) на основі методу SGERG-88. Усі з перерахованих методів є чинними в Україні і можуть бути застосовані.

Отриману інформацію просимо довести до відома всіх співавторів запиту.

З повагою

Перший заступник Міністра

Віталій ШУБІН